

Het viel u misschien ook op: helemaal aan het einde van de tweede schriftlezing, uit het evangelie van Lukas, ging het ineens over de heilige Geest. Eerst helemaal niet, maar aan het einde ineens wel, als een donderslag bij heldere hemel.

Als jullie dus, ook al zijn jullie slecht, je kinderen al goede gaven schenken, hoeveel te meer zal de Vader in de hemel dan niet de heilige Geest geven aan wie hem erom vragen. (Lukas 11:13)

Ineens de heilige Geest, onverwacht.

Het ging over iets anders: Als je vraagt, ontvang je dan? Als je zoekt, vind je dan? Als je aanklopt, wordt er dan voor je opengedaan? Ja, zegt Jezus. Wie vraagt ontvangt, en wie zoekt vindt en voor wie klopt wordt opengedaan.

Het gaat over God en wat God voor mensen wil betekenen. Een vader zal aan zijn kinderen geen steen geven als ze brood nodig hebben. En in plaats van een vis zal hij zijn kinderen geen slang geven, en in plaats van een ei geen schorpioen. Zo is het ook bij God. Een oproep om bij God aan te kloppen als het tegenzit, om je noden aan God voor te leggen, omdat God dan oog krijgt voor wat je nodig hebt.

En dan gebeurt er ineens iets gekks. Jezus heeft het over wat we nodig hebben: voedsel, brood, vis, enzovoort. En dan ineens de heilige Geest. "Als jullie dus, ook al zijn jullie slecht, je kinderen al goede gaven schenken, hoeveel te meer zal de Vader in de hemel dan niet de heilige Geest geven aan wie hem erom vragen."

De heilige Geest is toch niet echt een basisbehoefte. Als je honger hebt, zit je toch niet te wachten op de heilige Geest? Als het niet goed met je gaat, is de heilige Geest toch niet het eerste waar je aan denkt? Het klinkt eigenlijk als toch weer een steen in plaats van een brood.

En toch eindigt bij Lukas dit gedeelte met die heilige Geest. Het lijkt typisch iets van Lukas. Volgens Mattheüs zegt Jezus op dit moment dat God ons "het goede" zal geven (Matt. 7:11). Maar Lukas maakt er de heilige Geest van.

Een vreemde actie van Lukas, zou je kunnen zeggen. Zomaar de woorden van Jezus veranderen. Maar kennelijk wil Lukas iets duidelijk maken. Kennelijk wil hij onze aandacht vragen voor een bepaald aspect van de boodschap van Jezus, iets dat hij heel belangrijk vindt.

Typisch Lukas, want Lukas noemt de heilige Geest wel vaker als de andere evangeliën dat niet doen. Het lijkt erop dat Lukas wil zeggen: Goed om te weten dat God oog heeft voor onze alledaagse noden, voor onze behoefte aan eten en drinken, voor alle concrete dingen die we nodig hebben. Maar als het blijft bij alleen die concrete zaken, dan is het niet genoeg. Dan wordt de wereld nog niet zoals die zou moeten zijn. Wat ook nodig is is de heilige Geest.

De heilige Geest. Een apart woordje, dat "heilig". Een woord dat we in het dagelijks leven helemaal nooit gebruiken. Of we moeten van iemand zeggen dat hij een "heilig boontje" is, maar dan bedoelen we dat niet al te positief.

“Heilig”. Geen alledaags woord. En dat maakt ook meteen duidelijk dat het gaat om iets buitengewoons, dat we iets nodig hebben dat uitstijgt boven het alledaagse. Dat we iets nodig hebben dat echt past bij God, dat we iets nodig hebben dat past bij het Koninkrijk van God, meer dan het gewone, iets zuivers, iets puurs.

Stel je voor dat we wel krijgen wat we nodig hebben – eten en drinken enzovoort – maar dat verder alles bij het oude blijft. Verandert er dan echt iets? Hebben we dan gevonden wat we willen vinden?

Eten en drinken, een huis om in te wonen, vrijheid, veiligheid, het is allemaal van belang. Maar is het genoeg? Is het genoeg voor een vervuld leven? Je kunt alles hebben wat je hartje begeert, en toch voel je je nietig, toch voel je je verlaten, toch voel je een leegte.

Hebben we gevonden wat we zoeken als wij mensen zelf niet veranderen? Als het goede en het kwade door elkaar heen blijven lopen, als alles een mengsel is van kwaad en goed? Als er aan de ene kant mooie woorden zijn, en goede bedoelingen, maar als ons eigenbelang vaak de doorslag geeft? Als je nooit van iets kunt zeggen: Dit is echt goed!

Bij de heilige Geest gaat het om iets dat wel echt zuiver is: een kracht van God, meer dan het gewone, een verandering van onszelf, iets dat aan ons leven een nieuwe zin geeft, een hoger doel. Dat moet het zijn waarom Lukas hier begint over de heilige Geest, want die Geest is een kracht van God die alles vernieuwt, die onszelf vernieuwt.

En dat heeft grote consequenties. Het betekent dat we anders omgaan met onze medemensen. Het betekent dat we stapje voor stapje steeds beter leren zien wat goed is en wat niet. Het betekent dat we ons niet laten meeslepen door onze eigen belangen, maar we ons richten op God. De leegte maakt plaats voor een nieuw doel. Ons leven komt in het teken te staan van Gods koninkrijk.

Bij Ezechiël lezen we over de verandering van ons stenen hart in een levend hart. Een dood hart dat plaatsmaakt voor een warm hart, zou je kunnen zeggen. We lezen over een belofte van God: “Ik zal jullie mijn Geest geven.”

Ezechiël, een profeet uit de ballingschap, een van de moeilijkste tijden in de geschiedenis van de Israëlieten. Een tijd waarin mensen hopen op verbetering van hun lot. Zou het er nog in zitten? Zou het er nog van komen? In die moeilijke omstandigheden verkondigt Ezechiël een boodschap vol hoop: Jullie mogen terugkeren naar jullie eigen land. En jullie zullen daar meer dan genoeg te eten hebben.

Maar kennelijk is dat nog niet genoeg. Wat ook nodig is is die Geest van God, die alles nieuw maakt, de Geest van God, die ons ook nieuwe maakt. De Geest van God, de kroon op de schepping.

Klop aan en de deur gaat voor je open. Klop aan en je krijgt meer dan je verwacht. Klop aan en je ontvangt de heilige Geest.

Paul Sanders, Bergkerk Den Haag, 30 mei 2021